

DEPARTEMENT ZORG

Afdeling Preventief Gezondheidsbeleid

Koning Albert II-laan 35 bus 33

1030 Brussel

T 02 553 36 71

preventiefgezondheidsbeleid@vlaanderen.be

JAARAFREKENING

////////////////////////////////////
Datum: 24/06/2026

Auteur: Hilde Van De Maele, Liesbet Van Rooy, Sara Benoy, Stefan Acke, Katrien Tersago; Yanti Simanjuntak;
Barbara Legiest

E-mail: barbara.legiest@vlaanderen.be

Onderwerp: Beheersovereenkomst Partnerorganisatie Milieugezondheidszorg (roepnaam PO MGZ),
consortium VITO, Gezond Leven en PIH, werkingsjaar 2025

////////////////////////////////////

I. Evaluatie subsidie beheersovereenkomst: algemeen

Een beheersovereenkomst (inclusief beleidsplan), goedgekeurd door de Vlaamse Regering, wordt voor elk werkingsjaar gedurende de looptijd van de beheersovereenkomst geconcretiseerd in een jaarplan en begroting. Jaarplan en begroting voor werkingsjaar x worden ten laatste op 31/10 van werkingsjaar x-1 aan Departement Zorg bezorgd. Jaarplan en begroting worden, met oog op subsidie werkingsjaar x, toegevoegd aan de adviesvraag IF voor subsidie werkingsjaar x.

Op ten laatste 31/03 van werkingsjaar x+1 wordt door de begunstigde van een beheersovereenkomst een jaarverslag en financieel verslag bezorgd over werkingsjaar x. De evaluatie van werkingsjaar x wordt, na ontvangst van de verslagen, geformuleerd in een jaarafrekening werkingsjaar x. Departement Zorg geeft voor elk werkingsjaar 1) goedkeuring voor jaarplan en begroting en 2) goedkeuring voor jaarverslag en financieel verslag.

De jaarafrekeningen die worden opgesteld tijdens de looptijd van een beheersovereenkomst bouwen op elkaar verder.

Jaarverslag en financieel verslag voor werkingsjaar 2026, zal ten vroegste op 31/03/2027 beschikbaar zijn. **De Inspectie van financiën gaf akkoord om, in kader van de evaluatie van het subsidiekader 2026, de evaluatie van de beheersovereenkomsten die aflopen op 31/12/2026, te baseren op alle werkingsjaren van de beheersovereenkomst met uitzondering van werkingsjaar 2026.**

In jaarafrekening 2025 van beheersovereenkomsten die aflopen eind 2026 wordt, op basis van die opeenvolgende jaarafrekeningen - en beschikbare informatie over werkingsjaar 2026 (begroting en jaarplan), een conclusie geformuleerd die als eindevaluatie van de beheersovereenkomst kan worden beschouwd.

II. Evaluatie subsidie Beheersovereenkomst

De beheersovereenkomst Partnerorganisatie PO MGZ heeft een looptijd van 01/01/2021 tot en met 31/12/2026. Voor elk werkingsjaar van deze beheersovereenkomst dat is afgerond op datum van ondertekening van jaarafrekening werkingsjaar 2025 zijn volgende documenten beschikbaar en bij departement Zorg opvraagbaar:

- Jaarverslag: jaar 2021, jaar 2022, jaar 2023, jaar 2024, jaar 2025
- Financieel verslag: jaar 2021, jaar 2022, jaar 2023, jaarverslag 2024, jaar 2025
- Jaarafrekening: jaar 2021, jaar 2022, jaar 2023, jaar 2024, jaar 2025

In de beheersovereenkomst zijn, conform het BVR van 5/6/2009 betreffende het erkennen en subsidiëren van partnerorganisaties en organisaties met terreinwerking via een beheersovereenkomst, doelgroep, resultaatgebied, indicatoren en budget(raming) opgenomen. Deze worden voor elk werkingsjaar nader gespecificeerd in jaarplan, begroting, jaarverslag en financiële verantwoording. In het jaarlijks subsidiebesluit worden budget en verplichtingen t.a.v. de begunstigten, o.a. i.v.m. jaarverslag en financiële verantwoording, vermeld.

1. JAARVERSLAG

Het jaarverslag voor werkingsjaar 2025 werd tijdig en volledig ingediend op 31/03/2026.

Het verslag is opgesteld per preventie- en beleidsprogramma overeenkomstig de beheersovereenkomst. In deze jaarafrekening komen per preventie- en beleidsprogramma en in functie van resultaatgebieden, reguliere dienstverlening en projecten de **voornaamste acties** voor het werkingsjaar 2025 aan bod. Voor een meer gedetailleerd overzicht met rolverdeling van de leden van het consortium wordt verwezen naar het jaarverslag. **In de conclusie per preventie- en beleidsprogramma wordt ook een einduitspraak opgenomen, verwijzend naar eerdere jaarafrekeningen.**

1.1. Beleidsprogramma Milieugezondheidkundige Risicoanalyse

1.1.1. Resultaatgebied 2 Ontwikkeling van methodieken

RA-D.2.1 Prioritaire stoffen: ondersteunen dZORG beleid (zeer) zorgwekkende stoffen

In 2025 werd de MCDA verder uitgetest voor de geselecteerde stoffen, namelijk stoffen die werden gemeten in Vlaamse HBM studies. De MCDA Excel werd verder ingevuld met de relevante data voor de 3 inhoudelijke criteria en deelscores werden berekend zoals bepaald in het MCDA-systeem. De PO-MGZ heeft het inhoudelijke criterium “intrinsieke stoffeigenschappen” aangevuld en daar veel energie en tijd in gestoken. Ze hebben ook meegewerkt aan de verdere verfijning (keuze voor groepsbenadering) op basis van discussies met de Vlaamse werkgroep Zeer Zorgwekkende stoffen. Ook heeft de PO-MGZ bijgedragen aan de ‘sanity check’ van de MCDA resultaten voor Vlaamse HBM stoffen.

De indicator(en) m.b.t. deze OD, nl een ingevulde MCDA Excel en achtergronddocument voor invulling van intrinsieke stoffeigenschappen) zijn behaald.

RA-D.2.2 Zeer lage gezondheidkundige toetsingswaarden: stand van zaken en exploratie beoordelingskader

In 2025 werd verder gewerkt aan het rapport “concept en toepassing risicoladders en interimwaarden binnen risicomanagement van chemische stoffen”. Het ontwerprapport werd voorgelegd aan Dept Zorg, Dept Omg, VMM en OVAM. De input en opmerkingen werden grondig verwerkt, resulterende in een finaal rapport begin 2026.

Tijdens de interacties met verschillende overheden bleek er veel interesse in het concept, en zijn er trajecten gestart om de methode te gebruiken in externe opdrachten. Een webinar wordt voorzien in 2026.

De indicator m.b.t. deze OD, nl een finaal rapport is grotendeels behaald. Er wordt in 2026 verder gewerkt.

RA-F.2.3 Environmental burden of diseases (EBD) en health impact assessment (HIA) methode en toepassingen

In het kader van PARC heeft VITO gewerkt aan een case study burden of disease PFAS met focus op infectieuze ziekten zoals luchtweginfecties, bijkomende koortsepisodes en ziektedagen. De vooruitgang werd aan Dept Zorg gepresenteerd tijdens een halfjaarlijks overleg in juni 2025. Nadien werd geen update meer gegeven over de vooruitgang.

Er werd ook vanuit risicoanalyse meegewerkt aan het HIA (health impact assessment) concept voor gezonde publieke ruimte. Dit werd gepresenteerd tijdens een teamoverleg MGZ.

De indicator(en) m.b.t. deze OD, nl halfjaarlijks een overzicht geven van vooruitgang case studies in PARC en bijdragen aan thema-overschrijdend aanpak HIA zijn grotendeels behaald. Voor wat PARC betreft, missen we terugkoppeling.

1.1.2. Resultaatsgebied 3 Ondersteuning implementatie van methodieken met inbegrip van deskundigheidsbevordering

RA-A.3.2 Risico analyse ondersteuning voor dZORG en MMKs in lopende dossiers: maatwerk ondersteuning en ondersteuning bij het in de praktijk toepassen van reeds ontwikkelde tools en leidraden risico-analyse en MGAG werking

In 2025 werd gewerkt aan de update van het protocol GAW, met aandacht voor HBM gegevens, mengsels, bijkomende bronnen en ook het gebruik van quaternaire bronnen voor standaard analyses.

De aanpassingen van het protocol werden voorgelegd en besproken op de Vlaamse WG hZZS. De update zal in 2026 gefinaliseerd worden.

Een bijkomende vraag van Dept Zorg was om het gebruik van “allocatiefactoren” duidelijker te krijgen. In het kader van ‘allocatiefactoren’ werd de methodiek ‘geïntegreerde blootstelling’ (2016-2020) herbekeken. In 2025 werd een presentatie ontwikkeld, die in 2026 wordt afgewerkt en waarvoor een opleiding wordt voorzien.

Er werd in 2025 een diepte-analyse voor kobalt via inhalatie uitgevoerd. Deze diepte-analyse werd voorgesteld aan de Vlaamse WG ZZS en hun feedback werd verwerkt.

De indicatoren m.b.t. deze OD, nl een update van het protocol GAW en de uitvoering van een diepte-analyse zijn grotendeels behaald. Er wordt in 2026 verder gewerkt aan de update van het protocol GAW.

1.1.3. Resultaatgebied 4 Uitbouw of beheer van registratiesystemen

RA-G.4.1 Onderzoekspannen koppeling milieudata aan data gezondheid: vervolgtraject EMIR studie, BCR studie, en Intego-PFAS

Voor de EMIR studie werd in 2025 een datakoppeling uitgevoerd en bijgedragen aan manuscripten. Hiermee is het werk voor EMIR afgerond.

Het PIH nam deel aan de stuurgroep BCR voor input op de methodiek voor geografische analyse van kankerincidentie. Daarnaast werden drinkwatergegevens verzameld en verkend met als doel deze gegevens te koppelen aan BCR. Hiervoor werd een eerste stappenplan opgemaakt. Verder uitwerking gebeurt in 2026.

De PO-MGZ heeft nauw samengewerkt met Intego aan de uitwerking en uitvoering van het statistische analyseplan voor de koppeling van huisartsgegevens aan PFAS. Het voorzitterschap werd opgenomen door PIH en dat zorgde voor een goede voortgang van het project. In 2026 wordt het rapport verder afgewerkt en worden de resultaten gecommuniceerd.

De indicator(en) m.b.t. deze OD, nl bijdrage aan manuscripten voor de EMIR-studie, input voor geografische analyse van kankerincidentie en analyse van Intego-PFAS data zijn grotendeels behaald. Er wordt in 2026 verder gewerkt aan verdere uitwerking van een stappenplan voor analyse van drinkwatergegevens mbt BCR en de afwerking van het rapport Intego-PFAS.

Conclusie voor beleidsprogramma Milieugezondheidkundige Risicoanalyse in functie van resultaatsgebieden voor reguliere dienstverleningen en projecten voor werkingsjaar 2025

Aan de meeste van de doelstellingen/indicatoren voor werkingsjaar 2025 werd voldaan. Sommige doelstellingen/indicatoren worden afgewerkt in 2026. Dit is het gevolg van vertrek en ziekte van personeelsleden bij de PO-MGZ.

Conclusie voor beleidsprogramma Milieugezondheidkundige Risicoanalyse in functie van resultaatsgebieden voor reguliere dienstverleningen en projecten voor werkingsjaar 2021 tot en met 2025

Aan de meeste van de doelstellingen/indicatoren voor de duur van de beheersovereenkomst t.e.m. werkingsjaar 2025 werd voldaan. Sommige doelstellingen/indicatoren worden afgewerkt in 2026. Dit is het gevolg van vertrek en ziekte van personeelsleden bij de PO-MGZ.

1.2. Preventieprogramma Milieugezondheidkundige Aandachtsgebieden

1.2.1. Resultaatgebied 2 Ontwikkeling van methodieken

MGAG-A.2.3.a Verdere ontwikkeling RICA-MG Screeningstool (methodiek ter identificatie en prioritering MGAGs) – milieuspoor

In 2023-2024 werd op basis van het theoretisch kader (uitgewerkt in PO MGZ 2016-2020) een digitale RICA-MG Screeningstool ontwikkeld. De RICA-MG Screening tool kan beschouwd worden als een plugin-in model, waar kaartlagen gegenereerd uit andere modellen (bv. IFDM model) of basisdata (bv. voorkomen van gevoelige

bestemmingen, kwetsbaarheidskaarten) gecombineerd worden. De achterliggende berekeningen (bv. scenario analyses met IFDM model) worden uitgevoerd in het model zelf; het is de output van bv. het IFDM model die als input dient voor RICA-MG Screening. Op die manier gaan we ook alle relevante bestaande kaartlagen en model output aanwezig op VITO (bv. ook kwetsbaarheidskaarten) kunnen gebruiken als 'plugin' (input) voor de RICA-MG Screeningtool. In deze tool gebeurt dan de combinatie van de verschillende lagen (+ toepassen van risicocriteria).

In 2025 werden inhoudelijk enkele thema's verder uitgewerkt, zoals de indicatoren aanwezigheid industrie (GPBV bedrijven) en stortplaatsen (dit hield in: m.b.t. polygonen rond GPBV installaties en berekenen buffers, en hierop gebaseerde indicatoren), en inclusie van geluid in de milieudruk indicator (wegverkeer, gebiedsdekkende kaarten), inclusie van recentste gegevens milieudruk (NO2, PM2.5, geluid).

Daarnaast was er afstemming en feedback met team MGZ en MMKs i.v.m. bepalen deelindicatoren en van risico-categorieën deelindicatoren. Zo werd afgestemd over score systeem uit de hittekwetsbaarheidskaarten, handleiding en instructiefilmpjes én de ontwikkeling van een Tableau toepassing.

In 2026 wordt verder gewerkt aan de handleiding (technische en interpretatie) en instructiefilmpjes alsook aan die Tableau toepassing omdat die vertraging heeft opgelopen, omwille van de herwerking van het aggregatieniveau van pixels naar de kleinste spatiale eenheid die in de online tool zal voorzien worden. De berekeningen (waardes, deelscores en totaalscores) zullen enkel gebeuren en gevisualiseerd worden op Stat. Sector niveau, en niet langer op pixelniveau. Dit om verschillende redenen: interpretatie van totaalscore is moeilijk op pixelniveau, een aantal deelscores hebben op pixelniveau geen zin (kleinst zinvol niveau is stat. sector), er is veel minder rekenkracht nodig, waardoor dit op een online platform kan. Achterliggende kaarten (bvb. pixelkaarten fijn stof, geluid, GPBV installaties) komen als 'view' kaarten, maar er worden geen berekeningen mee gedaan in de online tool. De berekeningen zijn offline gebeurd (bvb. % bevolking in Stat. Sector boven de drempelwaarde PM2.5) maar dus wel gebruikt als 'inputkaarten' om scores per stat. sector te berekenen.

De indicatoren m.b.t. deze OD, namelijk uitwerking indicatoren aanwezigheid industrie en stortplaatsen, opmaak handleiding en uitwerking ontwikkeling van een Tableau toepassing zijn behaald.

MGAG-A.2.3.b Verkenning gezondheids- en ziekteregisters ter opsporen van geografische en temporele trends

Samenwerking BCR

In 2022-2024 werd op basis van voorbereidend werk door de PO MGZ een beheersovereenkomst opgemaakt tussen departement Zorg en het Belgisch Kankerregister (BCR) met als doel een systematische screening op te zetten om op basis van de BCR data te screenen naar geografische clusters en/of tijdstrends.

In 2025 gaf PO MGZ ondersteuning bij het opzetten van onderzoekdesign en interpretatie van resultaten van analyses van incidentie van kanker in milieugezondheidskundige aandachtsgebied Hoboken-Hemiksem-Kruibeke en leverde wetenschappelijke ondersteuning bij het uitschrijven van een strategische nota over de surveillance van milieu-gerelateerde kankers of hoe kankerincidentiegegevens van de Stichting Kankerregister (BCR) kunnen bijdragen aan het systematisch detecteren van MGAG's in Vlaanderen.

Met input van PO MGZ werd in 2025 een haalbaarheidsstudie afgewerkt waarbij de methodiek voor proactieve kankersurveillance met aandacht voor twee sporen: 1) vertrekkend vanuit waargenomen abnormaal patroon in kankerincidentiedata en 2) vertrekkend vanuit milieugegevens werd onderzocht. Deze methodiek moet nu nog

verder uitgewerkt wordt (op basis van ongewone patronen in de kankerincidentiedata en vertrekkend vanuit milieugegevens).

De overeenkomst tussen dZORG en BCR werd in 2026 vernieuwd op basis van een visienota die in 2025 mee werd voorbereid door PO MGZ. De PO MGZ zal in 2026 opnieuw betrokken zijn bij specifieke onderzoeksvragen en zal deel uitmaken van de stuurgroep voor opvolging, interpretatie en verdere uitwerking van de methodiek voor proactieve kankersurveillance.

Samenwerking LARS

In 2021 en 2022 werd door PO MGZ verkend in welke mate de databank LARS, die gegevens bevat van het medische schooltoezicht van de Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB), geschikt zijn om ingezet te worden in systematische screening in het kader van milieu-gezondheid. Als mogelijke opties voor het opvolgen van geografische en/of tijdstrends werden puberteit en mentale ontwikkeling geïdentificeerd. In 2024 werden de contacten opnieuw geïnitieerd. Naast contacten met LARS werd ook verkend welke valkuilen en noden er zijn binnen departement Zorg aangezien de gegevens van LARS in het verleden reeds werden gebruikt in het kader van preventieprojecten.

In 2025 werd een concrete onderzoeksvraag geformuleerd en werd toegang tot de data aangevraagd. Zo werd een onderzoeksplan opgemaakt voor analyse van groene ruimte en gezondheid. Hiervoor werd afgestemd met de groenindicatoren die door het VITO team berekend worden per school binnen het luik 'Natuur en Gezondheid'. In overleg met LARS werden gezondheidseindpunten geselecteerd, gerelateerd aan mentaal welzijn, zicht en obesitas. De aanvraagprocedure voor toegang tot de CLB-gegevens werd opgestart, maar liep vertraging op omwille van moeilijke bereikbaarheid van de contactpersoon bij LARS.

Verdere verwerking, interpretatie, rapportering en disseminatie zal gebeuren in 2026. |

Samenwerking Intego

Er was in de periode 2022-2024 een intensieve samenwerking tussen Intego en de PO MGZ m.b.t. gebruik van de Intego databank in relatie tot PFAS en luchtkwaliteit.

In 2025 werd in samenwerking met Intego bekeken in welke mate en hoe de Intego databank in de toekomst zou kunnen ingezet worden voor gezondheidssurveillance (systematische monitoring van milieu-gerelateerde ziekten). Er werd hiervoor een summiere verkenning uitgevoerd.

Verdere uitwerking – mede op basis van de evaluatie van het PFAS project wordt voorzien in 2026.

De indicatoren m.b.t. deze OD, namelijk samenwerking en verkenning van externe gezondheids- en ziekteregeisters om eventueel in te zetten voor gezondheidssurveillance ter opsporen van geografische en temporele trends zijn behaald.

MGAG-B.2.1 Ondersteuning prioriteren adviesverlening Vlarex dossiers (G-rubrieken)

De taak 'voorstel voor prioriteren adviesverlening mbt het gezondheidsaspect bij omgevingsvergunningen' werd in 2024 gestart. PO MGZ bekeek of er uit gelijkaardige systemen in het buitenland (of Wallonië) inspiratie kon

leveren om G-rubrieken te prioriteren. Omdat risico-gebaseerde scoring systemen (bijna) allemaal stof of stressor specifiek zijn is een risico-gebaseerde prioriteitstelling op basis van G rubrieken niet mogelijk.

Op basis van de door Departement Zorg aangeleverde input werd in 2025 een rapport afgewerkt waarin de reflecties staan uitgewerkt en aanbevelingen werden uitgeschreven over een alternatieve aanpak voor prioritering van dossiers voor adviesverlening. Hiervoor werd een beslissingsboom voorgesteld die rekening houdt met de afstand van een inrichting of activiteit tot bewoning of kwetsbare locaties, de nabijheid van een MGAG of gekende commotie rond een bepaalde inrichting of activiteit. Verder wordt de prioriteitstelling per stressor (i.c. chemische polluenten, geur, geluid) bekeken.

De indicator m.b.t. deze OD, namelijk oplevering van een rapport zijn behaald.

Conclusie voor preventieprogramma Milieugezondheidkundige Aandachtsgebieden in functie van resultaatsgebieden voor reguliere dienstverleningen en projecten voor werkingsjaar 2025

<i>Aan alle doelstellingen/indicatoren voor werkingsjaar 2025 werd voldaan.</i>

<i>Volgens afspraak zal in 2026 verder gewerkt worden aan de acties.</i>
--

Conclusie voor preventieprogramma Milieugezondheidkundige Aandachtsgebieden in functie van resultaatsgebieden voor reguliere dienstverleningen en projecten voor werkingsjaar 2021 tot en met 2025

<i>Aan de meeste doelstellingen/indicatoren voor de duur van de beheersovereenkomst t.e.m. werkingsjaar 2025 werd voldaan.</i>
--

<i>In 2026 wordt er verder gewerkt aan nog niet gefinaliseerde doelstellingen. De vertragingen die soms oplopen zijn meestal ten gevolge van externe factoren zoals contactpersonen bij LARS of ontwikkelingsafspraken met andere teams binnen het Departement Zorg.</i>
--

1.3. Preventieprogramma Binnenmilieugerelateerde gezondheidswinst

1.3.1. Resultaatsgebied 1 Aanbod van informatie, documentatie en advies

BIMI-B.1.A Gezondheidsimpact binnenmilieu: voorbereiding update Vlaams binnenmilieubesluit

In het kader van de voorbereiding werd al een inhoudelijke analyse gemaakt van het Vlaams Binnenmilieubesluit t.o.v. BiMi-richtlijnen uit andere landen, nieuwe wetenschappelijke inzichten en inzichten gegenereerd binnen de context van Europese onderzoeksprojecten (incl. PARC) en binnenmilieuklachten van het huislabo. De screening van de 20-30 chromatogrammen van staalnames in Vlaamse binnenmilieus werd uitgesteld naar 2026.

De indicator m.b.t. deze OD (nl inhoudelijk analyserapport) is niet behaald.

BIMI-B.1.B Gezondheidsimpact binnenmilieu: chemische stoffen in depositiestof

Ter voorbereiding van deze actie werd een literatuurstudie 'Relevantie van binnenhuisstof m.b.t. humane blootstelling aan chemische stoffen en perspectieven ter vermindering van blootstelling' uitgevoerd.

De indicator m.b.t. deze OD (nl literatuurrapport) is behaald.

1.3.2. Resultaatgebied 2 Ontwikkeling van methodieken

BIMI-C.2.1.b Verder uitwerken projectplan kinderdagverblijven

In december 2025 werd het analyserapport opgeleverd. De inzichten van de stuurgroep van koepelorganisaties, intermediairs en stakeholders werden in dit rapport verwerkt.

De indicator(en) m.b.t. deze OD (nl het analyserapport met conclusies en aanbevelingen) is behaald.

BIMI-C.2.21.c Update Surveillance met resultaten BiMi bij mensen in maatschappelijk kwetsbare situatie

Er is een rapport beschikbaar met een analyse van en combinatie van de resultaten van de meest recente Surveillance 2024 en deze van Surveillance 2008-2012,

De indicator(en) m.b.t. deze OD (nl een gecombineerd surveillancerapport) is behaald.

1.3.3. Resultaatsgebied 3 Ondersteuning implementatie van methodieken met inbegrip van deskundigheidsbevordering

BIMI-A.3.5 Huislabo (6 taken): loketfunctie binnenmilieu, Materiaal screening bimi, materiaal luchtkwaliteitsbepaling, analyse complexe luchtkwaliteitsbepaling, expertise opbouw

Er werden op vraag van Departement Zorg ikv 5 Gezondheidsklachten metingen uitgevoerd en 2 adviezen gegeven:

- Klacht 1: Ondermaatse ventilatie in sociale woning – deel 1
- Klacht 2: Ondermaatse ventilatie in sociale woning – deel 2
- Klacht 3: Verhoogde benzeenconcentraties in opvanglocatie OVL 2 (opvolging metingen studie OVL)
- Klacht 4: Verhoogde benzeenconcentraties in opvanglocatie OVL 12 (opvolging metingen studie OVL)
- Klacht 5: Bepaling van PFAS in depositie-, vloer- en bodemstof in school Ronse
- Adviesvraag 1: Het gebruik van probiotic als remedie tegen huisstofmijt
- Adviesvraag Impact van emissies benzinstations op het binnenmilieu

De indicator(en) (nl meetresultaten, meetrapporten en adviezen) m.b.t. deze OD zijn behaald.

Conclusie voor preventieprogramma Binnenmilieugerelateerde gezondheidswinst in functie van resultaatsgebieden voor reguliere dienstverleningen en projecten voor werkingsjaar 2025

Aan de meeste doelstellingen/indicatoren voor werkjaar 2025 werd voldaan. Volgens afspraak zal in 2026 verder gewerkt worden aan de acties.

Verderzetting van een tweewekelijks overlegmoment op vrijdag van 60 min tussen VITO en team BIMl voor opvolging uitvoering acties en inhoudelijke bespreking acties blijft noodzakelijk.

Het opnemen van een realistische timing voor het jaarplan en het starten en opleveren van acties volgens planning blijft zoals de voorgaande jaren een aandachtspunt.

Een aandachtspunt blijft het vooraf goed afbakenen en helder krijgen van verwachtingen en doelstellingen.

Conclusie voor preventieprogramma Binnenmilieugerelateerde gezondheidswinst in functie van resultaatsgebieden voor reguliere dienstverleningen en projecten voor werkingsjaar 2021 tot en met 2025

Aan de meeste doelstellingen/indicatoren voor de duur van de beheersovereenkomst t.e.m. werkingsjaar 2025 werd voldaan.

In 2026 wordt er verder gewerkt aan nog niet gefinaliseerde doelstellingen.

De uitvoering van bepaalde acties liep vertraging op. De vertragingen zijn voornamelijk toe te schrijven aan factoren binnen de invloedssfeer van de opdrachtnemer, waaronder een latere opstart van werkzaamheden en het niet volledig aanhouden van de afgesproken timing.

1.4. Preventieprogramma Gezonde Publieke Ruimte

1.4.1. Resultaatgebied 2 Ontwikkeling van methodieken

GPR-A.2.1 Onderzoeksvragen over deelaspecten van de milieugezondheidsproblematiek in relatie met de publieke ruimte: Deelname aan stuurgroepen en opvolging de Oorzaak

De partnerorganisatie heeft de opvolging van het citizen science-project De Oorzaak uitgebreid en overeenkomstig de vooropgestelde planning uitgevoerd. Er werd actief deelgenomen aan de voorziene stuurgroepen, werkgroepen en communicatie. Daarnaast werd systematisch teruggekoppeld naar het team Gezonde Publieke Ruimte van Departement Zorg en werden resultaten en opportuniteiten besproken. Ook werden inzichten uit het project benut bij de voorbereiding van de implementatieactie rond geluid. De verschuiving van de einddatum van het project naar november 2025 had geen negatieve impact op de uitvoering van de opdracht.

De indicator(en) m.b.t. deze OD zijn behaald

GPR-E.2.1 HIA GPR: Ontwikkelen aspecten gezondheidstoets en Ontwikkelen leidraad uitgebreide Health Impact Assessment

Voor de gezondheidstoets werd een systematische analyse uitgevoerd van bestaande en potentiële indicatoren, waarbij bijkomende relevante indicatoren werden onderzocht en toegevoegd. Voor de ontwikkeling van een uitgebreide HIA-leidraad werd een meer fundamentele systeembenadering uitgewerkt. Er vonden meerdere afstemmingsmomenten plaats met Departement Zorg, er werden conceptfiches ontwikkeld, bouwstenen voor een systemisch HIA-kader verzameld en een eerste proof of concept voorbereid. Ook werd overleg gevoerd met de dienst MER om de potentiële toepassing van het concept binnen bestaande MER-procedures te verkennen. Hoewel het eindproduct nog niet werd afgerond, werd de opdracht uitgevoerd overeenkomstig de afgesproken gefaseerde aanpak en werden de geplande tussenproducten gerealiseerd.

De indicator(en) m.b.t. deze OD werden grotendeels behaald.

GPR-E Evaluatie ‘Beoordelingskader luchtkwaliteit en geluidshinder bij planning van scholen en kinderdagverblijven’

De evaluatie van het beoordelingskader werd reeds in 2024 uitgevoerd en gerapporteerd.

De indicator m.b.t. deze OD werd behaald.

1.4.2. Resultaatsgebied 3 Ondersteuning implementatie van methodieken met inbegrip van deskundigheidsbevordering

GPR-G.3.2 Implementatie-ondersteuning mmk's en preventiemedewerkers GPR voor bestaande methodieken PO MGZ ; Geluid

In een eerste fase werd een behoefteanalyse uitgevoerd bij lokale besturen, waarbij vragen, noden, bestaande praktijken, drempels en ondersteuningsbehoeften in kaart werden gebracht. Dit resulteerde in een onderbouwd projectplan geluid. Daarnaast werd het rapport Omgevingsgeluid en gekoppelde gezondheidseffecten geactualiseerd met recente Vlaamse en internationale wetenschappelijke inzichten, beleidsinformatie en gezondheidsgegevens. De PO ondersteunde tevens de medisch milieukundigen van Gezondheidsmakers.

De indicator(en) m.b.t. deze OD werden grotendeels behaald.

**Conclusie voor preventieprogramma Gezonde Publieke Ruimte
in functie van resultaatsgebieden voor reguliere dienstverleningen en projecten
voor werkingsjaar 2025**

Op basis van de jaarplanning en de gerealiseerde output in het jaarverslag 2025 werd de planning programma Gezonde Publieke Ruimte (GPR) in grote mate conform de planning uitgevoerd. De HIA en proof of concept werd grotendeels gerealiseerd door de inzet van VITO.

Voor de drie hoofdacties (GPR-A.2.1, GPR-E.2.1 en GPR-G.3.2) werden substantiële resultaten gerealiseerd. Enkel voor GPR-E (evaluatie beoordelingskader scholen en kinderdagverblijven) was wel tijd voorzien, die niet ingevuld is in 2025. Dit ligt echter niet aan een tekortschietende uitvoering door de PO.

Aan nagenoeg alle doelstellingen en indicatoren voor het werkingsjaar 2025 werd voldaan.

**Conclusie voor preventieprogramma Gezonde Publieke Ruimte
in functie van resultaatsgebieden voor reguliere dienstverleningen en projecten
voor werkingsjaar 2021 tot en met 2025**

De uitvoering van het preventieprogramma Gezonde Publieke Ruimte verliep in belangrijke mate overeenkomstig de vooropgestelde planning, hoewel het bij aanvang wel zoeken was naar de invulling van bepaalde taken en het op elkaar afstemmen van hoe bepaalde taken werden gedefinieerd en ingevuld.

Hoewel de algemene vooruitgang aanzienlijk is, zijn er enkele belangrijke aandachtspunten.

De partnerorganisatie realiseerde de geplande activiteiten inzake opvolging van onderzoeksprojecten, ontwikkeling van HIA-methodeken en implementatieondersteuning rond geluid. Daarbij werd actief samengewerkt met Departement Zorg en andere relevante stakeholders en werden verschillende bruikbare tussen- en eindproducten opgeleverd. Echter, er was steeds aanzienlijk veel inhoudelijke ondersteuning nodig vanuit Departement Zorg om de invulling van de taken tot een goed einde te brengen.

Uit de jaarafrekening blijkt dat niet alle taken volledig gerealiseerd konden worden binnen de voorziene periode en dat sommige acties werden doorgeschoven naar 2026 wegens vele personeelsswissels

De focus lag eerder bij de ontwikkeling van methodeken dan bij de feitelijke impact van deze methodeken op lokaal beleid en terreinrealisaties.

Evaluatiegegevens over gebruik, bereik en gezondheidswinst blijven eerder beperkt aanwezig in de beschikbare documenten.

Bij een vervolg zal aandacht gaan naar evaluatie en bereik van gezondheidswinst op lokaal niveau.

Aan de meeste van de doelstellingen/indicatoren voor de duur van de beheersovereenkomst t.e.m. werkingsjaar 2025 werd voldaan. Een verlenging van het werktraject was nodig om verder af te werken in 2026.

1.5. Preventieprogramma Klimaat en Gezondheid

1.5.1. Resultaatgebied 2 Ontwikkeling van methodeken

KG-A1 Selectie van scenario's en maatregelen en opvragen basisgegevens voor deze scenario's

De wetenschappelijke en grijze literatuur werd opgevolgd. Daarnaast werden voor verschillende klimaatgevoelige gezondheidsthema's (hitte, UV-straling en mentale gezondheid) de beschikbare kennis over kwetsbare groepen en adaptatievermogen samengebracht in voorlopige rapporten, deze zullen in jaar 2026 worden gefinaliseerd. De hitte-impacttool en hittekwaetsbaarheidskaart werden geactualiseerd op basis van recente administratieve gegevens en informatie van zorgvoorzieningen.

De indicator(en) m.b.t. deze OD zijn behaald.

KG-A2 HIA voor klimaateffecten op gezondheid: data

Ter ondersteuning van klimaatgezondheidsimpactanalyses voor o.a. salmonella werden klimaatdatasets ontwikkeld en aangeleverd. Hierbij werden gegevens over temperatuur, relatieve vochtigheid en wet-bulb globe temperature (WBGT) verwerkt op gemeentelijk niveau.

De indicator(en) m.b.t. deze OD zijn behaald

KG-A3 HIA voor klimaateffecten op gezondheid: analyse

KG-A5 Sensitiviteitsanalyse en verfijnen HIA

In 2025 werden gezondheidsimpactanalyses uitgevoerd voor UV-straling en hitte. Voor UV-straling werden impactberekeningen uitgevoerd voor verschillende types huidkanker en voor mortaliteit, zowel voor de huidige situatie als voor toekomstige scenario's. Daarnaast werden voor hitte blootstelling-effectrelaties afgeleid voor verschillende pathologiegroepen op basis van minimale ziekenhuisgegevens (MZG; spoedopnames en ambulante contacten met spoeddienst) en werden attributieve aantallen en fracties berekend voor het recente verleden en voor toekomstige klimaatscenario's. Dit laatste werk heeft veel tijdsinvestering gevraagd, mede als gevolg van foute dataleveringen vanuit FOD, maar de resultaten zijn erg waardevol. Het rapport werd eind 2025 online gepubliceerd en meteen gebruikt als referentiewerk. Een gezondheid economische analyse voor relevante klimaatgerelateerde gezondheidseffecten kon niet uitgevoerd worden wegens tijdgebrek.

De meeste indicator(en) m.b.t. deze OD's zijn behaald.

KG-A4 Afstemmen met andere actoren

Voor de uitvoering van het programma werd samengewerkt met verschillende data- en kennispartners, waaronder het Belgisch Kankerregister, Intego, FOD Volksgezondheid, Departement Omgeving, VMM en de medisch milieukundigen van Gezondheidsmakers. Deze afstemming was best tijdrovend, maar ook noodzakelijk voor datatoegang, methodologische ondersteuning en de verdere uitwerking van de analyses en indicatorfiches.

De indicatoren m.b.t. deze OD zijn behaald.

KG-B Monitoren van gezondheid i.f.v. klimaat

In 2025 werden de eerste set van vooropgestelde indicatorfiches voor klimaatgezondheid uitgewerkt, afgestemd en gereviewd voor verschillende klimaat- en gezondheidsgerelateerde thema's, waaronder hittegerelateerde mortaliteit, legionellose, recreatieverboden, warmteplannen, UV-index en huidkanker. Daarnaast werd verder gewerkt aan een uitgefilterde indicator voor hittegerelateerde spoedopnames. Er werd ook een evaluatie uitgevoerd voor het gebruik van pollengegevens in een linkage met gezondheidsgegevens (allergie) voor monitoring, dit bleek nog niet voldoende waardevol/ haalbaar op dit moment.

De meeste indicatoren m.b.t. deze OD zijn behaald.

Conclusie voor preventieprogramma Klimaat en Gezondheid
--

**in functie van resultaatsgebieden voor reguliere dienstverleningen en projecten
voor werkingsjaar 2025**

Aan de meeste doelstellingen/indicatoren voor werkingsjaar 2025 werd voldaan.

Volgens afspraak zal in 2026 verder gewerkt worden aan de acties met het oog op finaliseren en zichtbaar maken van het vele werk dat verricht werd.

Conclusie voor preventieprogramma Klimaat en Gezondheid

in functie van resultaatsgebieden voor reguliere dienstverleningen en projecten voor werkingsjaar 2021 tot en met 2025

Aan de meeste doelstellingen /indicatoren werd voldaan. In 2026 wordt er verder gewerkt aan nog niet gefinaliseerde doelstellingen.

De vertragingen die opgelopen werden, waren met name ten gevolge van externe factoren zoals o.a. foute datalevering vanuit FOD, nood aan extra afstemming met de verschillende betrokken actoren of beleidsdomeinen.

2. FINANCIEL VERSLAG EN RESERVEBEPALING

2.1. Volledigheid en correctheid

Voor de looptijd van de beheersovereenkomst tot en met werkingsjaar 2025 zijn alle vereiste documenten ingediend:

- Resultatenrekening
- Afschrijvingen
- Reserve toelichting
- Personeel
- Detail kosten

Voor elk werkingsjaar gedurende de looptijd van de beheersovereenkomst, inclusief werkingsjaar 2025, werd gecontroleerd 1) of de subsidiebedragen in begroting en financieel verslag overeenkomen met de subsidiebesluiten 2) of variabele en forfaitaire subsidie juist berekend zijn, 3) of alle bedragen correct worden opgeteld en 4) of er een duidelijke samenhang is tussen begrotingen financieel verslag.

Voor de looptijd van de beheersovereenkomst tot en met werkingsjaar 2025 werd op dit punt geen/wel onregelmatigheid vastgesteld of genoteerd in de respectievelijke jaarafrekeningen.

2.2. Afwijkingen ten opzichte van de begroting

Voor de looptijd van de beheersovereenkomst t.e.m. werkingsjaar 2025 werden geen/wel afwijkingen vastgesteld in de financieel verslagen t.o.v. door dep. Zorg goedgekeurde begrotingen.

2.3. Evolutie ten opzichte van het vorige werkingsjaren

Voor de looptijd van de beheersovereenkomst t.e.m. werkingsjaar 2025 werd geen opvallende wijzigingen vastgesteld in bepaalde kostenposten.

2.4. Specifieke kosten en detail

Overhead bedraagt 10%

Personeelskosten voor werkingsjaar 2025: 569.236 € (82,79 % van totale kost)

2.5. Opbouw en aanwending reserve

Opbouwen en aanwenden van reserve gedurende de looptijd van de beheersovereenkomst is conform artikel xxx uit het BVR xxx toegestaan.

Gedurende looptijd van de beheersovereenkomst tot en met werkingsjaar 2025 verliep de reserve als volgt:

Jaartal		Bedrag in €
2021		
	Reserve opbouw tgv. niet gespendeerd budget	168.082
2022	Opname reserve	-120.280
	Reserve opbouw tgv. niet gespendeerd budget	298.362
2023	Opname reserve	76.443
	Reserve opbouw tgv. niet gespendeerd budget	221.919
2024	Opname reserve	119.130
	Reserve opbouw tgv. niet gespendeerd budget	92.789
2025	Opname reserve	15.238
	Reserve opbouw tgv. niet gespendeerd budget	77.552

Toelichting bij bovenstaande tabel:

* in 2021 werd een grote reserve opgebouwd, door onvoorziene omstandigheden:

COVID-19 crisis: heel wat collega's van het team MGZ werden ingeschakeld om de collega's bij te staan de COVID-19 crisis te bestieren. Acties voor de PO MGZ werden daardoor wat uitgesteld.

PFAS crisis: Op vraag van AZG werd PO MGZ ingeschakeld voor de opzet van PFAS bloedstudie fase 1. Hiervoor werd een bijkomende subsidie toegekend aan PO MGZ. Om dit werk uitgevoerd te krijgen in 2021, werd in overleg met AZG beslist om een deel van werk voorzien op reguliere middelen niet uit te voeren, en te verschuiven naar reserve om de uitgestelde actie voor de PO MGZ op een later tijdstip uit te voeren. AZG was akkoord om af te wijken van de max. overdracht van 20%, omwille van deze uitzonderlijke omstandigheden

** in 2022 werd de PO MGZ ingeschakeld om de PFAS bloedstudie fase 1 verder uit te voeren

In de jaarafrekening voor werkingsjaar 2024 heeft Departement Zorg expliciet vermeld dat reserves moeten worden afgebouwd en dat niet-aangewende reserves aan het eind van werkingsjaar 2026 zullen worden teruggevorderd.

2.6. Overzicht van alle facultatieve subsidies die de partner heeft ontvangen (periode 2023 - 2025)

Subsidie 1 (750.000 euro voor periode 01/01/2023 tot 31/12/2025)

Preventieprogramma Natuur en Gezondheid

- **Doel**
 - In kaart brengen impact natuur en omzetten in concrete aanbevelingen waarbij gezondheidsimpact bepaald wordt.
 - Gebruik makend van geografische data (met oa groen-blauw) en randvoorwaarden
 - Concretisering concept natuur en gezondheid in praktische instrumenten.
 - Met extra aandacht kinderen en jongeren.
- **Next steps**
 - Uitwerken roadmap voor aanpak groentekorten op basis van de groenkaarten.
 - Verspreiden praktische instrumenten en ondersteuning bij gebruik door middel van onder andere de gezondheidmakers.
- **Evaluatie per resultaatgebied**
 - Resultaatgebied 1 Aanbod van informatie, documentatie en advies
 - Literatuurstudie en opbouw evidence-based bewijskader voor natuur en gezondheid bij volwassenen
 - Literatuurstudie werd tijdig en naar behoren opgeleverd, met uitzondering van het laatste hoofdstuk wat op de planning voor 2026 gepland staat.
 - Literatuurstudie en opbouw evidence-based bewijskader voor het effect van groen op mentale gezondheid bij jongeren en kinderen.
 - Eindrapport werd finaal goedgekeurd en opgeleverd.
 - Schoolbevraging vergroening op de speelplaats.
 - Opmaak van de schoolbevraging werd afgestemd en afgewerkt en kan volgend werkjaar plaats vinden.
 - Kunnen aantonen bij verschillende partners en werkgroepen input te geven of de opgeleverde materialen te gaan presenteren.
 - Resultaatgebied 2 Ontwikkeling van methodieken
 - Ontwikkeling groenindactoren (incl. kwaliteitsaspecten)
 - Ontwikkeling doordachte groenindicatoren die relevant en pragmatisch zijn.
 - Ontwikkeling een Vlaamse groenkaart op basis van de groenindicatoren.
 - Ontwikkeling eerste versie groenkaart. In volgende stap verfijning publieke indicatoren en verschillende (gecombineerde) kaartlagen
 - Ontwikkeling gezondheidkundige evaluatietools
 - Oplevering factsheet die belangrijkste boodschappen uit de literatuurstudie bundelt
 - Opgeleverd, nagekeken en goedgekeurd door Departement Zorg
 - Resultaatgebied 3 Ondersteuning implementatie van methodieken met inbegrip van deskundigheidsbevordering
 - Onderhouden van de samenwerkingsverbanden
 - Kunnen aantonen dat ze bij een ruim aantal initiatieven betrokken zijn en Natuur en Gezondheid meer in de kijker zetten.

Subsidie 2 (300.000 euro voor periode 01/01/2023 tot 31/12/2025)

Preventieprogramma Bodem en Gezondheid

- **Doel**
 - Op een wetenschappelijk-technische manier Departement Zorg ondersteunen in hun rol met betrekking tot het uitvoeren van een preventief beleid en advisering binnen de context van bodemverontreiniging en gezondheid
 - Rechtstreeks bruikbare hulpmiddelen en adviezen uitwerken
 - 6 speerpunten:
 - Intervisie van behoeftes/leemtes rond bodem-gezondheid
 - Uitwerken van een draaiboek voor lokale besturen
 - Uitwerking van communicatiematerialen
 - Ontwikkeling en implementatie bodem-lijn RICA-MGAG tool
 - Omgaan met zeer lage gezondheidkundige toetsingswaarden
 - Adviesverlening in concrete dossiers of onderwerpen
- **Next steps**

- Verdere wetenschappelijke ondersteuning rond bodem en gezondheid, o.b.v. noden die er zijn binnen het team. Dit kan bijvoorbeeld in het gebied van opkomende zorgwekkende stoffen zijn, ondersteuning voor gezondheidskundige adviezen, blootstellingsbeperkende maatregelen evalueren n.a.v. voortschrijdend inzicht, opvolging van de implementatie van de Europese 'Soil Monitoring Law' (SML) en de eventuele inzichten hieruit op gezondheidsvlak, ...
- Integratie van het preventieprogramma Bodem en Gezondheid binnen de beheersovereenkomst partnerorganisatie Milieugezondheidszorg. De volgende jaren zal er immers nog verder ingezet worden op preventie van de effecten van bodemverontreiniging op de menselijke gezondheid. Gezien er vele raakvlakken zijn met de andere thema's binnen milieugezondheidszorg (bv. risicoanalyse, milieugezondheidskundige aandachtsgebieden, binnenmilieu) is het een meerwaarde om het thema Bodem en Gezondheid toe te voegen aan de beheersovereenkomst.
- **Evaluatie per resultaatgebied**
 - Intervisie van behoeftes/leemtes rond bodem-gezondheid
 - Overzicht gemaakt van de bestaande wetgeving en procedures met betrekking tot bodemverontreiniging (o.a. het Bodemdecreet, MER-richtlijnen, ...) en vervolgens werden de behoeftes/leemtes rond bodem-gezondheid geïdentificeerd die momenteel niet ingevuld zijn vanuit het beleid bij de andere overheidsdiensten.
 - Eindrapport werd opgeleverd en goedgekeurd. D.m.v. dit rapport kunnen hiaten in het bodem-gezondheidsbeleid in de toekomst opgevuld worden.
 - Uitwerken van een draaiboek voor lokale besturen
 - Dit speerpunt is wat breder getrokken dan opmaak van een draaiboek. Onder het speerpunt vallen ondersteunende documenten om vragen van lokale besturen beter en gestructureerder te kunnen beantwoorden. Onder dit punt is een document opgemaakt "**Humane aspecten van de normering van de bodem**" dat een overzicht geeft van de onderbouwing van de bodemsaneringsnormen opgenomen in VLAREBO.
 - Einddocument werd opgeleverd en goedgekeurd en wordt gebruikt voor adviezen i.v.m. bodemverontreiniging en gezondheid.
 - Uitwerking van communicatiematerialen
 - Tot op heden (periode 2023-2025) kwam de uitwerking van communicatiematerialen nog niet bod, gezien er nog geen nood toe was.
 - Ontwikkeling en implementatie bodem-lijn RICA-MGAG tool
 - In de periode 2023 - 2025 werd er geen ondersteuning gevraagd vanuit de taak bodem-gezondheid m.b.t. ondersteuning in het kader van deze taak binnen de PO MGZ, omwille van nog geen nood hieraan. Dit kan in latere fase nog ingezet worden.
 - Omgaan met zeer lage gezondheidskundige toetsingswaarden
 - In de periode 2023 – 2025 werd er geen ondersteuning gevraagd vanuit de taak bodem-gezondheid m.b.t. ondersteuning in het kader van deze taak binnen de PO MGZ. In het jaarprogramma van 2026 is wel opgenomen om na te gaan hoe het voorgestelde risicoladder-raamwerk (in het programma risicoanalyse) toegepast kan worden in een bodemverontreinigingscontext. Dit raamwerk biedt immers praktische handvaten voor het formuleren van werkbare tussentijdse doelstellingen en ondersteunt risicocommunicatie richting burgers en beleidsmakers.
 - Adviesverlening in concrete dossiers of onderwerpen
 - Stortplaatsen:
Nota
opgemaakt ([VITO Nota Stortplaatsen ondersteuning MMKs finale versie.pdf](#)) die een samenvattende conclusie geeft over de mogelijke aanpak en de te raadplegen bestaande hulpmiddelen ter ondersteuning van de MMK's.
 - Einddocument werd opgeleverd en goedgekeurd en kan gebruikt worden bij toekomstige vragen i.v.m. stortplaatsen.
 - Herziening NRM Zwijndrecht:
Nota opgemaakt o.b.v. bijkomende data sinds 2021 die de no regret-maatregelen rond Zwijndrecht evalueert en aanbevelingen doet voor aanpassingen.
 - Einddocument werd opgeleverd en goedgekeurd. Op basis hiervan zijn de NRM rond Zwijndrecht aangepast.

- Bijdrage huisstof aan humane blootstelling:
Het doel van deze taak is om de kennis rond binnenhuisstof te vergroten binnen de relevante beleidsmakers (team MGZ – bodemgezondheid), en de mogelijkheid om deze kennis toe te passen in dagdagelijkse werking (advies aan burgers en stakeholders). Door middel van de literatuurstudie kunnen ook beleidsaanbevelingen geformuleerd worden die Departement Zorg – indien gewenst – kan omzetten in onderzoeksvoorstellen. Het drafrapport werd al besproken met Departement Zorg in 2025 (draft rapport is intern beschikbaar bij Dept Zorg, via deze link [PO MGZ rapport NL VITO AZG binnenhuisstof clean TMN27012026.docx](#)) en zal in 2026 gefinaliseerd worden.
 - Aandachtspunt: er zijn meerdere keren wijzigingen gebeurd in de uitvoerder van deze taak, waardoor er geen continuïteit was en timing een probleem vormt.
- Ronse PFAS-school:
Uitvoeren van huisstofmetingen in een school in Ronse en een nota opmaken die door Departement Zorg gehanteerd kan worden voor communicatie naar de school en betrokken burgers om de ernst van de problematiek te kaderen en indien nodig adviezen (m.b.t. hygiëne) te formuleren om mogelijke blootstelling via contact met bodem- en stofdeeltjes tot een minimum te beperken.
 - Aandachtspunten:
 - Timing moest goed opgevolgd worden, gezien de dringendheid van de taak en de publieke gevoeligheid die er was.
 - Foutieve rapportering van labo-analyses (factor 10 verkeerd): werd pas na publieke communicatie opgemerkt. Dit zorgde voor extra communicatieve inspanningen, wederom gezien de gevoeligheid van het dossier. De PO heeft hierin wel hun verantwoordelijkheid genomen en dit op een goede manier rechtgezet + extra controlestappen ingebouwd in hun proces.

2.7. Algemeen overzicht werkingsjaar 2025

Omschrijving	Bedrag (in €)	Bedrag (in €)
	PO MGZ	Natuur en Gezondheid Natuur en Gezondheid
Subsidie beheersovereenkomst cf. MB	660.408,38	350.000
Inkomsten uit provisie	92.789,16	278.018
Andere inkomsten	VIA middelen: 11.910,00 PARC: 15.643,52	
Totaal budget	765.107,54	628.017
Verantwoorde en aanvaarde kosten	PO MGZ: 687.556	614.860
Gecumuleerde reserve 31 dec 2025	77.551	13.157

3. ALGEMENE CONCLUSIE

De geleverde inspanningen en bereikte resultaten in werkingsjaar 2025 voldoen/voldoen niet aan de verwachtingen.

De evaluatie van de uitvoering van de beheersovereenkomst, voor de looptijd van de beheersovereenkomst t.e.m. werkingsjaar 2025, is gunstig/ongunstig.

Departement Zorg benadrukt dat de reserve die bij afloop van de beheersovereenkomst op 31/12/2026 niet is aangewend, wordt teruggevorderd.

Brussel,

Iris De Schutter

Afdelingshoofd Preventief gezondheidsbeleid

Voor afwezigheid

Bart Bautmans

Teamverantwoordelijke Milieugezondheidszorg

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Bart Bautmans', with a long horizontal stroke extending to the right.